

ผลงานวิจัยดีเด่น กรมวิชาการเกษตร ประจำปี 2567

บทสรุปเนื้อหาผลงานวิจัย

ชื่อผลงานวิจัย การพัฒนาการผลิตมันจาวมะพร้าว พืชอาหารพื้นถิ่นสู่พืชเศรษฐกิจและสินค้าอัตลักษณ์จังหวัดชัยภูมิ
ประเภทงานวิจัย พัฒนางานวิจัย

หน่วยงานเจ้าของผลงานวิจัย ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรชัยภูมิ สำนักวิจัยและพัฒนาการเกษตร เขตที่ 3
สรุปเนื้อหาผลงานวิจัย

มันจาวมะพร้าว (white yam; *Dioscorea alata* L.) เป็นพืชอาหารท้องถิ่นได้รับความนิยมของชุมชนในจังหวัดชัยภูมิ คุณสมบัติเด่นคือมีแป้งต้านทานการย่อยสูงและสารอาหารครบถ้วนเหมาะสำหรับเป็นอาหารเพื่อสุขภาพ และมีศักยภาพสูงในทางเศรษฐกิจ โดยสามารถปลูกในสภาพไร่และให้รายได้สูงถึง 50,000 บาท/ไร่ ปัญหาที่พบ คือ คุณภาพผลผลิต/ขนาดหัวไม่สม่ำเสมอ ต้นทุนการผลิตสูง หัวพันธุ์ไม่เพียงพอ ขาดวิธีขยายพันธุ์ การจัดการสวน การแปรรูป และไม่มีการรับรองมาตรฐาน จึงศึกษาและพัฒนาการผลิตและการแปรรูป ให้ได้เทคโนโลยีที่เหมาะสมเพื่อขยายผลสู่เกษตรกร และยกระดับการผลิตสู่มาตรฐาน

ผลการวิจัยได้เทคโนโลยีการขยายพันธุ์ โดยใช้ชิ้นส่วนจากการตัดแบ่งหัวขนาดขนาดใหญ่ (0.5-1 กิโลกรัม/หัว) เป็นชิ้นส่วนหัวพันธุ์ น้ำหนัก 35-40 กรัม/ชิ้น ระยะปลูก 50x50 เซนติเมตร ใส่อยุตามค่าวิเคราะห์ดิน อายุเก็บเกี่ยว 8 เดือน ได้ผลผลิตและรายได้เพิ่มขึ้น ต้นทุนการผลิตลดลง โดยมีผลผลิตเฉลี่ย 2,111 กิโลกรัม/ไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 33 มีรายได้สุทธิเฉลี่ย 56,169 บาท/ไร่ เพิ่มขึ้นร้อยละ 46 ต้นทุนเฉลี่ย 17,702 บาท/ไร่ ลดลงร้อยละ 13.4 เมื่อเทียบกับวิธีปฏิบัติของเกษตรกร การแปรรูปได้แป้งฟลาวมันจาวมะพร้าวที่มีคุณลักษณะเด่น คือ ไม่มีสารกลูเตน ปริมาณแป้งต้านทานการย่อยสูง (54%) ค่าดัชนีน้ำตาลต่ำ (51) ใช้ทดแทนแป้งสาลีในผลิตภัณฑ์เบเกอรี่ได้ 25-100% และได้ต้นแบบผลิตภัณฑ์เครื่องดื่มเพื่อสุขภาพสูตรผงขงมันจาวมะพร้าวผสมข้าวกล้องที่ให้พลังงานต่ำและสารอาหารสูง การยกระดับสู่มาตรฐานได้เพิ่มมันจาวมะพร้าวในขอบข่ายพืชตรวจรับรองมาตรฐาน GAP

การขยายผล ฝึกอบรมเกษตรกรและผู้สนใจ 200 ราย เผยแพร่ผลงานโดยจัดนิทรรศการ เป็นวิทยากร บทความวิจัย คลิปวิดีโอ และประชาสัมพันธ์ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทำให้ปีเพาะปลูก 2567/68 มีพื้นที่ปลูกเพิ่มขึ้นเป็น 1,018 ไร่ ผลผลิตรวม 1,873 ตัน มูลค่ากว่า 40 ล้านบาท แปลงใหญ่เพิ่มขึ้นเป็น 3 แปลง เกษตรกร 111 ราย วิสาหกิจชุมชน 1 แห่ง 77 ราย ศึกษาดูงาน 50 ราย การพัฒนาต่อยอด เช่น โครงการแปรรูปและผลิตภัณฑ์มันจาวมะพร้าวสู่ชุมชน ส่งเสริมการผลิตแบบครบวงจร การขึ้นทะเบียนเป็นสินค้า GI และการส่งเสริมการตลาด โดยภาครัฐและเอกชน